

войски. При таково значително прѣвсходство на силитѣ французитѣ можали и трѣбвало да отидатъ право противъ принца Евгения и савойския херцогъ, да влѣзатъ съ тѣхъ въ бой и да ги разбиятъ. Такова и било мнѣнието почти на всичкитѣ французски генерали; но Марсенъ, като прѣдставилъ писменното наставление, дадено нему отъ Людовика XIV и съ което краля го упълномощавалъ да дѣйствува по свое усмотрѣние, обявилъ намѣрението си да дочака неприятеля въ циркумвалационната линия, издигната около Туринъ, на лѣвия брѣгъ на р. По. Тѣзи линия била вече сама по себѣ си слаба и освѣнъ това слабо заета съ войски, особено въ пространството между р. р. Дора (Dorea Baltea) и Стура, гдѣто се намирали едва 8.000 души. Принцъ Евгений, като прѣминалъ прѣзъ горний По и като заобиколилъ циркумвалационната линия на французитѣ отъ югъ и западъ, атакувалъ съ съвокупни сили (30.000), раздѣлени на 8 колони, най слабата ѣ часть между р. р. Дора и Стура. Укрѣпената линия била лесно раскѣсана, а 8-тѣ хиляди души, които я отбранивали — отблѣснати. Испратенитѣ имъ поукрѣпления отъ най близкитѣ войски били разбити по части. Орлеанския херцогъ поискалъ 12.000 войски отъ генерала Алберготти, който се намиралъ съ 20.000 на дѣсния брѣгъ на По, на тѣй наричаната Капуцинска планина. Но Алберготти, загриженъ отъ движенията на 6.000 души пиемонтско опълчение, които се трудили да снабдятъ Туринъ съ храна, не посмѣялъ да се отслаби. Отблѣснати задъ линиитѣ си, разбивани по части, притискани отъ фронта и фланговетѣ отъ принца Евгения, а отъ тила атакувани отъ 7 хилядни гарнизонъ на Туринъ, който направилъ вилазка, лишени отъ главнитѣ си прѣводители, орлеанския хер-

цогъ и Марсена (тѣжко ранени), французскитѣ войски дошли въ пълно растройство, понесли силно поражение и, като загубили до 2.000 души убити и 6.000 души взети въ плѣнъ, цѣлата си артиллерия и обозитѣ, хвърлили се въ безрѣдие не къмъ миланската областъ, гдѣто още се намирали войскитѣ на Медави и гарнизони въ много крѣпости, но къмъ Алпитѣ и именно къмъ Пинероло, тѣй като правитѣ имъ съобщения съ Франция прѣзъ Сузския проходъ били отрѣзани отъ принца Евгения.

Между това хессенския принцъ, който прѣдприелъ обсадата на Кастилионе, билъ атакуванъ и разбитъ отъ генерала Медави и принуденъ да отстѣпи задъ р. Минчио. Ако французската армия, разбита при Туринъ, бѣше отстѣпила въ миланската областъ, то войната въ Италия би могла още да вземе другъ обратъ. Но когато французската армия отстѣпила въ Франция, тогава съюзницитѣ почнали постепенно да отнематъ крѣпоститѣ, заети отъ французитѣ въ Пиемонтъ и миланската областъ. Наскоро всичкитѣ крѣпости въ Италия, по договоръ съ Людовика XIV, били прѣдадени на съюзницитѣ, а гарнизонитѣ имъ пуснати въ Франция. И тѣй боя и побѣдата, одържана въ него при Туринъ, имали сжщо такива рѣшителни послѣдствия, както и въ 1704 година въ Германия боя и побѣдата при Хохщедтъ. Съюзницитѣ, вслѣдствие само на тѣзи побѣда, завоювали цѣла Италия и отъ тогава добили възможность да прѣнесатъ войната въ собственнитѣ прѣдѣли на Франция.

Блѣскавия успѣхъ на съюзницитѣ въ този походъ трѣбва да се отдаде, както на смѣлото движение на принца Евгения въ Пиемонтъ и послѣ къмъ главнитѣ съобщения на французската армия съ Франция, на влиянието му въ рѣшителенъ бой съ